

?leti?im Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?leti?im Becerileri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23218>

Özet

İleti?im Becerileri Ölçe?i (İBÖ), Akkuzu ve Akkaya (2014) tarafından özellikle **ö?retmen adaylar?n?n** ileti?im yeterliliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, 36 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılarak yan?lanmaktadır. Ölçe?in geli?tirme sürecinde hem yapı geçerli?i hem de kapsam geçerli?i çal??malar? tamamlanm??; faktör yap?s? Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Doğulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenerek alternatif bir model önerilmi?tir.

Yapılan güvenirlik analizleri sonucunda, ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) 0,89 olarak belirlenmi?tir. Bu yüksek de?er, ölçe?in ölçmek istedi?i yapıyı tutarlı bir şekilde ölçebildi?ini göstermektedir. Ölçek, e?itim bilimleri ve psikoloji alanlarında ö?retmen adaylar?n?n **sosyal ve mesleki ileti?im becerilerini** de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İleti?im becerileri, ö?retmen adaylar?, ileti?im yeterlili?i, psikometri, yapı geçerli?i, güvenirlik, Likert ölçe?i.

Yazarlar

Nalan Akkuzu, Nuri Akkaya.

Amaç

İleti?im Becerileri Ölçe?i'nin temel amacı, üniversitelerin e?itim fakültelerinde öğrenim gören **ö?retmen adaylar?n?n** ileti?im yeterlilik düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Bu ölçüm aracı, adaylar?n meslek hayatlarında ihtiyaç duyacakları ileti?im becerilerinin hangi düzeyde olduğunu tespit ederek, e?itim programlarında bu ihtiyaçlara göre şekillendirilmesine olanak sağlamayı hedeflemektedir.

Araştırmacılar, mevcut ileti?im becerisi ölçme araçlarına alternatif, daha güncel ve hedef kitleye özgü bir model önermek üzere yola çıkmışlardır. Bu amaçla, ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde kapsamlı bir literatür taraması yapılmış ve teorik temellere dayalı bir **faktör yap?s?** oluşturulmuştur.

Yapı

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n hem kişilerarası hem de mesleki bağlamda gösterdikleri **ileti?im becerileri** yap?s?nı ölçmektedir. Ölçe?in çok boyutlu bir yapıyı temsil etti?i varsayılmaktadır, ancak kaynak içerikte alt boyutlara dair detaylı bilgi verilmemiştir. Genel olarak, ölçek bireylerin

dinleme, kendini ifade etme, empati kurma ve geri bildirim verme gibi temel iletişim süreçlerindeki yeterliliklerini de?erlendirmektedir.

Ölçeğin geliştirilmesi sırasında önerilen alternatif model, iletişim becerilerinin tek bir genel yeterlilikten ziyade, öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamlarında sergiledikleri farklı beceri kümelerini yansıttığını öne sürmektedir.

Geçerlik

İletişim Becerileri Ölçeği için kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar, ölçeğin ölçmek istediği teorik yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini göstermektedir. Yapılan geçerlik analizleri şunları içermektedir:

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, ölçülmek istenen iletişim becerileri alanını ne kadar iyi temsil ettiğini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin altında yatan teorik yapıyı ortaya çıkarmak ve doğrulamak için istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Bu kapsamda Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı koşullara karşı ne kadar tutarlı olduğunu de?erlendirmiştir. İç tutarlılık güvenirlik yöntemi kullanılarak elde edilen sonuçlar, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

İç Tutarlılık: Ölçeğin tüm maddelerinin birbirleriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren **Cronbach Alfa Katsayısı** hesaplanmıştır.

Katsayı Değeri: Tüm ölçek için hesaplanan Cronbach Alfa değeri **0,89** olarak bulunmuştur. Bu değer, psikometri standartlarına göre ölçeğin mükemmel denebilecek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

İletişim Becerileri Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü test etmek ve alternatif bir model önermek amacıyla iki ana faktör analizi yöntemi kullanılmıştır:

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA): Ölçeğin başlangıçtaki madde havuzundan en uygun ve anlamlı faktör yapısını çıkarmak için kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları desteklediğini göstermiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen faktör yapısının veya araştırmacılar tarafından önerilen alternatif modelin, toplanan veri ile ne kadar uyumlu olduğunu doğrulamak için

yap?lm??t?r. DFA sonuçlar?, önerilen alternatif modelin iyi uyum indekslerine sahip oldu?unu teyit etmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: 5'li Likert Ölçe?i. Derecelendirme seçenekleri ?öyledir: 5= Tamamen Kat?l?yorum, 4= Kat?l?yorum, 3= K?smen Kat?l?yorum, 2= Kat?lm?yorum, 1= Hiç Kat?lm?yorum.

Maddeler: 36 madde

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri (Ö?retmen Adaylar?)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Yüksekö?retim ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, e?itim fakültelerinde ö?renim gören ö?renci ö?retmenler üzerinde gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-report) Envanteri.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen yeterlilikleri, faktör analizi, Cronbach Alfa, psikometrik özellikler, e?itim bilimleri, ölçek geli?tirme, 36 madde.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nalan Akkuzu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: nalan.akkuzu@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Kaynak makale yay?mland??? tarihte ilgili üniversite veya kurum adresi.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2014

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Nalan Akkuzu ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve ekleri, Turkish Studies dergisinde yayımlanmıştır. Orijinal makalenin bağlantısı aşağıda sunulmuştur. Ayrıca, ölçeğin PDF formatındaki dokümana da erişim sağlanabilmektedir.

Orijinal PDF dokümanı bu bağlantıdan indirilebilir: [iletisim-becerileri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Akkuzu, N., & Akkaya, N. (2014). Development and validity-reliability study of Communication Skills Scale for student teachers: Suggestion of an alternative model. *Turkish Studies*, 9 (8), 111-132. doi: 10.7827/TurkishStudies.7212

Makalenin yayımlandığı dergi bağlantısı: turkishstudies.net

İletişim Becerileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek 36 maddeden oluşmaktadır.

(Not: Orijinal kaynak içeriğinde ölçeğin 36 maddesinin tamamı metin olarak sağlanmamıştır.)